

Ngày nhận bài: 05/9/2025; Ngày thẩm định: 24/10/2025; Ngày duyệt đăng: 28/10/2025.

“ĐỂ GIÁO DỤC THỰC SỰ LÀ QUỐC SÁCH HÀNG ĐẦU, LÀ ĐỘNG LỰC THEN CHỐT CỦA PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC, CỦA TƯƠNG LAI DÂN TỘC”

GS, TS TÔ LÂM

Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam

Tóm tắt: Ngày 05/9/2025, Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức Lễ Kỷ niệm 80 năm truyền thống Ngành Giáo dục và khai giảng năm học 2025 – 2026. Đây là lần đầu tiên, tất cả các cơ sở giáo dục trên toàn quốc chào cờ, hát Quốc ca cùng một thời điểm trong Lễ Khai giảng năm học mới. Đồng chí GS, TS Tô Lâm - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam dự và có bài phát biểu quan trọng. Tạp chí Phòng cháy và chữa cháy điện tử trân trọng giới thiệu toàn văn phát biểu của đồng chí Tổng Bí thư.

Từ khoá: giáo dục, quốc sách hàng đầu, động lực then chốt.

Abstract: On September 5, 2025, the Ministry of Education and Training held the ceremony to celebrate the 80th Anniversary of the Education Sector's tradition and the opening of the 2025–2026 academic year. This was the first time that all educational institutions nationwide conducted the flag-raising ceremony and sang the national anthem simultaneously during the opening ceremony of the new academic year. Prof. Dr. To Lam, General Secretary of the Communist Party of Vietnam, attended and delivered an important keynote speech. The Online Journal of Fire respectfully presents the full text of the General Secretary's speech.

Keywords: education, the leading national policy, the key driving force.

Kính thưa các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam,

Thưa các thầy cô giáo lão thành, các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Bộ Giáo dục và Đào tạo, đại diện lãnh đạo các Ban, Bộ, Ngành và Thành phố Hà Nội, bạn bè quốc tế,

Thưa các thầy giáo, cô giáo cùng toàn thể các cháu học sinh, sinh viên trong cả nước thân mến!

Hôm nay, trong không khí thiêng liêng và tự hào cả nước vừa kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 02/9, chúng ta cùng dự Lễ Khai giảng năm học mới, kỷ niệm 80 năm Ngày Bác Hồ gửi bức thư đầu tiên cho học sinh cả nước và 80 năm thành lập Bộ Quốc gia Giáo dục – tiền thân của Bộ Giáo dục và Đào tạo ngày nay.

Đây là dịp để chúng ta ôn lại truyền thống vẻ vang, tri ân công lao của các thế hệ thầy giáo, cô giáo, cán bộ quản lý giáo dục trên khắp mọi miền Tổ quốc. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để khẳng định quyết tâm đổi mới mạnh mẽ, để giáo dục thực sự là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt của phát triển đất nước, của tương lai dân tộc.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi xin gửi tới các thầy giáo, cô giáo, cán bộ quản lý giáo dục, cùng toàn thể học sinh, sinh viên cả nước lời chào mừng nồng nhiệt, lời chúc mừng tốt đẹp nhất. Chúc ngành giáo dục tiếp tục có những bước phát triển đột phá, xứng đáng với truyền thống hiếu học và khát vọng vươn lên của dân tộc Việt Nam Anh hùng. Chúc mừng Bộ Giáo dục và Đào tạo được tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhất.

Thưa các đồng chí, các thầy giáo, cô giáo và các cháu học sinh, sinh viên!

Ông cha ta từng dạy: "học phải đi đôi với hành", "hiền tài là nguyên khí của quốc gia"; Bác Hồ, trong thư gửi các cháu học sinh nhân ngày khai trường đầu tiên tháng 9/1945, đã viết: "Từ giờ phút này trở đi các em bắt đầu được nhận một nền giáo dục hoàn toàn Việt Nam... được hấp thụ một nền giáo dục của một nước độc lập, một nền giáo dục nó sẽ đào tạo các em nên những người công dân hữu ích cho nước Việt Nam, một nền giáo dục làm phát triển hoàn toàn những năng lực sẵn có của các em". Những lời dạy đó đã và đang tiếp tục là mục tiêu phấn đấu, là phương châm hành động của nền giáo dục nước nhà.

80 năm trước, ngay sau Cách mạng Tháng Tám thành công, Chính phủ Lâm thời đã thành lập Bộ Quốc gia Giáo dục – một quyết định mang tầm chiến lược, đặt nền móng cho nền giáo dục mới của nước Việt Nam độc lập. Cùng với đó, phong trào "Bình dân học vụ" bùng lên mạnh mẽ với phương châm "người biết chữ dạy người chưa biết chữ". Chống mù chữ trở thành "mặt trận mở đầu" để nâng cao dân trí, khơi thông nguồn lực con người cho kiến quốc. Nhắc lại những thời khắc thiêng liêng ấy, chúng ta càng khắc ghi công lao trời biển của Chủ tịch Hồ Chí Minh và các bậc tiền bối, ghi nhận sự đóng góp to lớn của các thế hệ thầy cô giáo đã "hết lòng vì học sinh thân yêu" và đối với sự nghiệp giáo dục.

Thưa các đồng chí!

Trong suốt 80 năm qua, dù trong khói lửa chiến tranh hay trong công cuộc kiến thiết hòa bình, giáo dục cách mạng Việt Nam luôn ở tuyến đầu: tạo nguồn nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, góp phần quyết định vào thắng lợi của sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước và phát triển. Đặc biệt từ sau công cuộc đổi mới, giáo dục và đào tạo không ngừng mở rộng mạng lưới, nâng cao chất lượng, từng bước hội nhập quốc tế.

Bên cạnh những thành tựu rất đáng tự hào, chúng ta cũng nghiêm túc nhìn nhận rằng chất lượng giáo dục còn chưa đồng đều, chênh lệch vùng miền còn lớn. Đổi mới căn bản, toàn diện có khâu chưa đồng bộ, còn lúng túng cả trong nhận thức và hành động. Giáo dục Đại học đổi mới chậm, liên kết đào

tạo – nghiên cứu – thị trường lao động chưa chặt chẽ. Phương pháp dạy học ở nhiều nơi chưa khuyến khích sáng tạo và năng lực tự học. Cơ sở vật chất, chuyển đổi số và hội nhập quốc tế còn hạn chế, bất cập. Có giai đoạn giáo dục chưa phát huy đầy đủ vai trò động lực cho phát triển. Đây là những vấn đề đòi hỏi chúng ta phải kiên quyết khắc phục.

Thưa các đồng chí!

Đất nước ta đang bước vào giai đoạn phát triển mới, với mục tiêu đến năm 2030 trở thành nước công nghiệp hiện đại, và đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, kinh tế tri thức, khoa học, công nghệ và chuyển đổi số phát triển mạnh mẽ, giáo dục và đào tạo càng phải giữ vững vị trí quốc sách hàng đầu, trở thành động lực then chốt để phát triển đất nước.

Vừa qua Bộ Chính trị đã ban hành Nghị quyết số 71 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo. Trong tháng này, Ban Bí thư sẽ tổ chức Hội nghị toàn quốc để quán triệt và triển khai Nghị quyết này. Đây là một Nghị quyết có ý nghĩa hết sức quan trọng, mang tầm nhìn chiến lược, với những mục tiêu lớn, cụ thể, những nhiệm vụ, giải pháp đột phá mạnh mẽ, đưa giáo dục và đào tạo Việt Nam vào dòng chảy của giáo dục thế giới. Để nhanh chóng đưa Nghị quyết vào cuộc sống, tôi đề nghị:

Toàn Đảng phải đổi mới mạnh mẽ tư duy lãnh đạo đối với giáo dục, không áp đặt những chuẩn mực cũ cho một nền giáo dục hiện đại, mà cần chỉ đạo sát sao, thực chất, tổ chức thực hiện quyết liệt, hiệu quả, nhất quán coi giáo dục là quốc sách hàng đầu.

Quốc hội cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật, tạo hành lang pháp lý thông suốt, ổn định và tiên tiến cho sự nghiệp đổi mới giáo dục và đào tạo.

Chính phủ tăng cường đầu tư, bảo đảm nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, đội ngũ; đồng thời kiên quyết tháo gỡ điểm nghẽn về cơ chế, chính sách để khơi thông và huy động tối đa mọi nguồn lực xã hội cho giáo dục.

Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể, các tổ chức xã hội cần phát huy sức mạnh đại đoàn kết, khuyến khích và lan tỏa phong trào toàn dân chăm lo cho sự nghiệp trồng người.

Ngành giáo dục cần tiên phong trong đổi mới tư duy, phương pháp quản trị; xây dựng đội ngũ nhà giáo vừa có tri thức, vừa có đạo đức và khát vọng cống

hiển. Các thầy cô giáo phải là tấm gương sáng, là nguồn cảm hứng cho học trò. Các cháu học sinh, sinh viên phải nuôi dưỡng chí lớn, khát vọng lớn, học tập và rèn luyện để trở thành công dân toàn cầu, từng bước hội nhập chuẩn mực quốc tế nhưng luôn giữ vững bản sắc và tâm hồn Việt Nam.

Để thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới giáo dục và đào tạo trong giai đoạn mới, tôi xin nhấn mạnh một số định hướng lớn:

Thứ nhất, đổi mới mạnh mẽ tư duy và hành động. Chuyển từ cải cách "chỉnh sửa" sang tư duy kiến tạo – dẫn dắt phát triển quốc gia bằng giáo dục; lấy chất lượng – công bằng – hội nhập – hiệu quả làm thước đo; siết chặt kỷ luật thực thi.

Thứ hai, bảo đảm tiếp cận bình đẳng trong giáo dục, nâng cao mặt bằng dân trí. Không để bất kỳ trẻ em nào bị bỏ lại phía sau; ưu tiên vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, vùng khó khăn; tăng đầu tư trường lớp – dinh dưỡng học đường – đội ngũ thầy cô – hạ tầng số. Vừa qua chúng ta đã thực hiện miễn học phí cho toàn bộ học sinh từ mầm non tới hết trung học phổ thông; một số địa phương đã hỗ trợ cung cấp bữa ăn trưa miễn phí cho các cháu học 2 buổi. Bộ Chính trị cũng đã có kết luận về chủ trương đầu tư xây dựng các trường phổ thông nội trú liên cấp tại 248 xã biên giới đất liền. Trước mắt, thí điểm đầu tư hoàn thành xây mới hoặc cải tạo 100 trường trong năm 2025, hoàn thành chậm nhất là đến thời điểm khai giảng năm học sau.

Thứ ba, đổi mới giáo dục phổ thông theo hướng toàn diện. Không chỉ truyền thụ tri thức, mà còn nuôi dưỡng nhân cách – rèn luyện thể chất – bồi dưỡng tâm hồn, khơi dậy tinh thần công dân, ý thức kỷ luật và trách nhiệm xã hội; hình thành lớp người "vừa giỏi giang, vừa nhân ái, vừa kiên cường"; phấn đấu sớm phổ cập giáo dục phổ thông.

Thứ tư, tạo đột phá trong giáo dục Đại học và giáo dục nghề nghiệp. Đại học phải trở thành trung tâm sản sinh tri thức, công nghệ, là hạt nhân đổi mới sáng tạo – khởi nghiệp; gắn chặt đào tạo – nghiên cứu – chuyển giao với nhu cầu phát triển đất nước. Cần hình thành những đại học lớn có tầm vóc khu vực và quốc tế, những cơ sở đào tạo nghề hiện đại, để đào tạo ra đội ngũ nhân lực chất lượng cao, góp phần đưa đất

nước bứt phá trong khoa học, công nghệ, công nghiệp hóa và chuyển đổi số.

Thứ năm, đẩy mạnh hội nhập quốc tế trong giáo dục. Hội nhập để học hỏi tinh hoa, thu hẹp khoảng cách, lan tỏa chuẩn mực; khuyến khích đồng đào tạo, liên kết chương trình, công nhận tín chỉ, trao đổi giảng viên – sinh viên, thu hút học giả quốc tế; qua đó nâng cao vị thế giáo dục Việt Nam.

Thứ sáu, chăm lo xây dựng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Thầy cô là linh hồn của giáo dục, là nhân tố quyết định sự thành bại của đổi mới. Thầy cô không chỉ truyền đạt kiến thức, mà còn gieo mầm khát vọng, hun đúc nhân cách, thắp sáng niềm tin cho học trò. Bởi vậy, bản thân các thầy cô cũng phải không ngừng học tập, sáng tạo, nêu gương mẫu mực. Luật Nhà giáo đã được Quốc hội thông qua là nền tảng để bảo đảm nâng cao đời sống vật chất, quyền, lợi ích hợp pháp, đồng thời nâng cao chuẩn nghề nghiệp, đạo đức, trách nhiệm và vị thế xã hội của nhà giáo.

Thứ bảy, thúc đẩy chuyển đổi số và trí tuệ nhân tạo (AI) trong giáo dục. Biến công nghệ thành cú hích cho đổi mới căn bản, toàn diện: dạy và học linh hoạt, học liệu mở, nền tảng số an toàn, nhân văn; nâng cao năng lực số cho giáo viên – học sinh; bảo đảm an ninh, an toàn dữ liệu.

Thứ tám, ưu tiên đầu tư cho giáo dục. Đầu tư cho giáo dục chính là đầu tư cho tương lai dân tộc. Quy hoạch tổng thể, sắp xếp hệ thống (nhất là đại học công lập) để hình thành những trung tâm đào tạo – nghiên cứu – đổi mới sáng tạo ngang tầm khu vực, vươn tầm quốc tế; sử dụng chi tiêu công hiệu quả, không dàn trải; tăng cường hợp tác công – tư, huy động mạnh mẽ các nguồn lực xã hội cùng chung tay cho sự nghiệp trồng người.

Thứ chín, xây dựng xã hội học tập, học tập suốt đời. Trong thời đại Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, tri thức thay đổi từng ngày, từng giờ; điều hôm nay tiên tiến, ngày mai có thể đã lạc hậu. Vì vậy, học tập không chỉ là nhu cầu cá nhân, mà trước hết phải được nhìn nhận như một trách nhiệm chính trị, một hành động cách mạng thường trực của mỗi người dân. Ở bất kỳ độ tuổi, lĩnh vực hay nghề nghiệp nào, chúng ta đều phải học để không bị tụt

hậu, học để làm chủ tri thức và công nghệ, học để phát triển bản thân và góp phần xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng.

Xây dựng xã hội học tập, khuyến khích học tập suốt đời chính là nền tảng vững chắc nhất cho một dân tộc tự cường. Đó không chỉ là hành trang của mỗi cá nhân, mà còn là giá trị cốt lõi của quốc gia, bảo đảm cho dân tộc ta tiến cùng thời đại, khẳng định bản lĩnh và trí tuệ Việt Nam trên trường quốc tế.

Các cháu học sinh, sinh viên thân mến!

Nhân dịp khai giảng năm học mới 2025 - 2026, Tôi dặn các cháu mấy nội dung sau: thể hệ cha ông đã làm nên chiến thắng bằng máu xương, hôm nay, trong hòa bình, hội nhập và khát vọng vươn lên, trách nhiệm của thế hệ các cháu là phải làm nên chiến thắng mới bằng tri thức – bản lĩnh – sáng tạo. Do vậy các cháu: (1) Hãy đặt mục tiêu rõ ràng; rèn luyện kỷ luật tự học; nuôi dưỡng đam mê khám phá; (2) Nâng cao năng lực, làm chủ công nghệ số và trí tuệ nhân tạo một cách thông minh, an toàn và nhân văn; (3) Biết yêu thương, sẻ chia, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và cộng đồng.

Mỗi bước tiến của các cháu chính là tương lai của đất nước. Học sinh nhỏ tuổi hãy thực hiện thật tốt 05 Điều Bác Hồ dạy; học sinh trung học cần trau dồi nhân cách, ý thức công dân, bồi đắp tri thức và nuôi dưỡng khát vọng; sinh viên hãy nuôi chí lớn, dám nghĩ, dám làm, đi đầu trong khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, kinh tế xanh và hội nhập quốc tế, hãy học tập và rèn luyện để trở thành người lao động hữu ích cho gia đình và xã hội.

Các thầy giáo, cô giáo, cán bộ quản lý giáo dục thân mến!

Trải qua 80 năm, đội ngũ nhà giáo Việt Nam lặng thầm mà bền bỉ, hy sinh, cống hiến vô cùng to lớn cho sự nghiệp "trồng người". Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc và tri ân chân thành tới các thế hệ thầy cô. Trong giai đoạn mới, mong các thầy cô: (1) Tiếp tục nêu gương, đổi mới phương pháp, dẫn dắt học trò trên con đường tri thức và nhân cách; (2) Tiên phong chuyển đổi số, hướng dẫn học sinh, sinh viên sử dụng công nghệ

(nhất là trí tuệ nhân tạo) một cách sáng tạo, hiệu quả, an toàn và nhân văn; (3) Tích cực tham gia đóng góp chính sách, cùng toàn ngành nâng cao chất lượng và công bằng trong giáo dục.

Thưa các đồng chí, thưa toàn thể thầy cô và các cháu học sinh, sinh viên thân mến!

Đảng ta luôn xác định giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt quyết định tương lai dân tộc. Hơn bao giờ hết, chúng ta phải coi đầu tư cho giáo dục chính là đầu tư cho tương lai, cho sự phát triển bền vững và hùng cường của đất nước.

Kỷ niệm 80 năm Ngày Bác Hồ gửi thư cho học sinh và 80 năm thành lập Bộ Giáo dục và Đào tạo hôm nay không chỉ là dịp ôn lại truyền thống vẻ vang, mà quan trọng hơn là để khẳng định quyết tâm: phải xây dựng một nền giáo dục Việt Nam hiện đại – nhân văn – hội nhập, góp phần làm rạng danh dân tộc, đưa đất nước sánh vai các cường quốc năm châu.

Tôi kêu gọi toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; các cấp, các ngành, các địa phương; mỗi gia đình và từng người dân – hãy chung tay chăm lo cho sự nghiệp trồng người, vì tương lai con em chúng ta, vì phồn vinh của Tổ quốc, vì hạnh phúc của Nhân dân.

Với truyền thống hiếu học, với đội ngũ thầy cô tâm huyết, với sự nỗ lực vươn lên của học sinh, sinh viên trong cả nước, cùng sự quan tâm của toàn xã hội, tôi tin tưởng rằng ngành giáo dục nước ta sẽ tiếp tục vượt qua khó khăn, gặt hái nhiều thành tựu to lớn, góp phần hiện thực hóa khát vọng xây dựng nước Việt Nam hùng cường, thịnh vượng.

Nhân dịp khai giảng năm học mới, xin chúc các thầy giáo, cô giáo, các bậc phụ huynh, cùng các cháu học sinh, sinh viên trên cả nước một năm học mới tràn đầy khí thế, thành công và có nhiều niềm vui!

Xin trân trọng cảm ơn!.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2025), *Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.
2. Quốc hội (2025), *Luật số 73/2025/QH15 của Quốc hội: Luật Nhà giáo ngày 16/6/2025*, Hà Nội.